

Brotasjógvar í samgonguni

Oddagrein

SOKALLAÐA sjálvstýrissamgongan sleppur veruliga at royna seg í hesum døgum, nú figgjarlógarruppskotið er til 1. viðgerð. Og tað er synd at siga, at steivið er gott. Eftir øllum at døma - og hetta vistu vit frammanundan - so er so stórur og grundleggjandi munur millum eitt nú fólkaflokkinn og tjóðveldisflokkinn, at ein hevur illt við at siggja, hvussu hesir flokkar megna at halda saman í samfull fyra ár.

TAÐ tykist sum flokkarnir bert eru samdir um eitt, og tað er, at tað er gott at vera í Tinganesi og sita við valdinum. Ein skuldi trúð, at teir eisini vóru á einum máli um fullveldisætlanina og hvussu hesar verða settar í verk. Gott nokk eru teir samdir um karmin tvis. málið, men so er alt sagt. Tí hvussu hesin karmurin skal fyllast út tykist sambart viðgerðini av figgjarlógarruppskotinum ikki at vera nokur sum helst semja um. Og tað er her vit finna teir grundleggjandi munir millum báðar flokkarnar. Munir, sum ræða, tá hugsað verður um, hvussu stórar broytingar teir vilja hava gjørdar í samfelagnum.

VIT siga hetta ikki fyrri at seta kilar í hjólið. Flokkarnir vunnu valið og teir hava tí sín fulla demokratiska rætt til at standa fyrri landsins leiðslu - tó at teir áttu at gjørt meira fyrri at fingið eisini hin vinnandi flokkinn á valinum, javnaðarflokkinn, við í landsstýrið. Teir valdu heldur at taka, sjálvstýrisflokkinn við og geva honum sera stórt vald. Tað verður so teirra høvuðpína, og koma teir uttan iva at sanna hetta fyrr ella seinni.

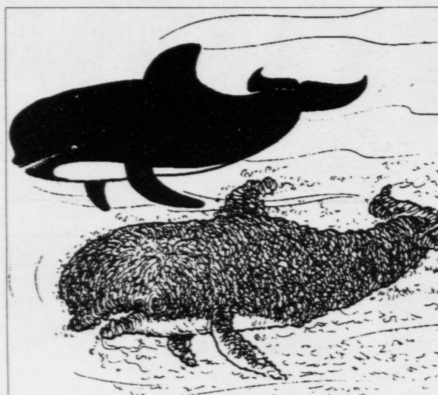
VIÐGERÐIN av figgjarlógini sigur okkum so mikið sum, at vit hava meira enn tveir stórar andstøðuflokkar á tingi. Í veruleikanum er fólkaflokkurin eisini vorðin andstøðuflokkur til tað mesta av politikkinum hjá tjóðveldisflokkinum, og vit höma eisini stóra andstøðu millum tjóðveldisflokkinn og somuleiðis góð trygg einum skilgæðum útviklingi. Lat okkum endurtaka her einaferð enn, at tað var ein dáragerð, tað var politiskt sjálmorð, tá tjóðveldisflokkurin og fólkaflokkurin valdu at lata seg draga og lumpa av tí tianverri alt ov persónsfikseraða sjálvstýrisflokkinum og vrakaðu javnaðarflokkinn. Sjálvstýrisflokkurin fekk alt ov stórt vald, og átti hesin flokkurin ongantíð at fingið loyvi tilgera av, hvussu landsstýrið skuldi siggja út. Vit og mong onnur geva persónligum orðum í sjálvstýrisflokkinum ábyrgdina av, at javnaðarflokkurin varð hildin uttan fyrri samgonguna. Men tað frikennir ikki hinar flokkarnar. Teir áttu als ikki at tikið sjálvstýrisflokkinn við. Og tað fara teir helst at merkja sviðan av sum frálíðir. Tit liggja, sum tit hava reitt.

EIN samgonga leggur bert trýggjar figgjarlógir fyrri tingið í síni livitið, og er tann fyrsta tann týðningarmesta. Hyggja vit eftir almennu umsitingini, siggja vit, at meðan hon kostar 100 mill. kr. í ár, so kostar hon 200 mill. kr. í 99. Er hetta tað tit vilja og ikki bert úrslið av tí politikkinum hjá undanfarna samgongu og tess ráðgeva! Tað var ikki serliga hugaligt at hoyra, hvussu fólkaflokkmenn langaðu út eftir tjóðveldismonnum og øvugt undir figgjarlógarráðgerðini. So gott sum allir fólkaflokkmenninir funnust harðliga at tjóðveldispolitikki, sum teir søgdu vera vinstrahallan og als ikki legði seg eftir at gera almenna sektorin ódyrari. Teir vistu í sama viðfangi á, at hetta er ikki í tráð við andan í fullveldisætlanini. Ein skuldi trúð, at hetta var ein andstøðuflokkur, sum talaði. Átla tit Føroyar sum tjóðveldi, so skulu nógvi viðurskifti takast upp segði John Petersen m.a. Spurningurin er, hvussu leingi hesi samgongu verður liv lagað.

Sosialurin

Fyrispurningur til umhvørvis- og orkumálaráðharran

Fyri stuttum setti Jóannes Eidesgaard niðanfyristandandi fyrispurning til danska orku- og umhvørvisráðharran Svend Auken. Fyrispurningurin er um hvat Auken ætlar sær at gera fyrri at minka um dálkingina í havinum

Dálkingin av høvunum sæst aftur í tvøstinum sum kemur á døgverðaborðini (Tekning: Óli P.)

I mere end tusind år har færingerne spist grindekød og grindepæk, som desuden har været afgørende for færingernes overlevelse. Selv om grindehvalen nok ikke har samme betydning i dag som før i tiden, så må den stadigvæk siges at være en del af vores kultur.

Forskellige miljøorganisationer har på en meget usaglig måde lagt os hindringer i vejen, men da den fangst er i harmoni med naturens bæredygtighed, forsætter den.

Men en nylig offentliggjort undersøgelse på Færøerne afslører, at indholdet af kviksølv i hvalkødet og

indeholdet af PCB i spæket er så stort, at en kostbefaling siger, at voksne mennesker højst må spise grindekød og spæk en til to gange om måneden, mens man for at beskytte fosteret ikke bør spise grind, hvis man er gravid, eller så længe man ammer. Piger, der ønsker en graviditet inden for en periode af tre måneder, skal også holde sig fra denne spise.

Noget af kviksølvsforurening stammer fra jordoverfladen, men desuden bliver store mængder af kviksølv udledt i naturen. Dette stammer hovedsaglig fra kemikalie- og elektronikindustrien. Indholdet i grin-

dekød er meget højt, da grindehvalen ligger højt i fødekæden.

Forureningen med PCB er udelukkende menneskeskabt. Disse stammer specielt fra kondensatorer og transformatorer, fra gummi- og plastindustrien.

Med andre ord er færingerne blevet ofre for en forurening, som de helt og fuldt er uskyldige i. Denne massive forurening kommer fra de store industrilande, men de store havpattedyr er dens ofre sammen med den befolkning, der udnytter denne ressource.

Spørgsmål:
Hvilke initiativer kan man forvente, at den dan-

ske miljøminister vil tage som reaktion på denne meget chokerende afsløring om kviksølv- og PCB-ophobning i grindehvalen.

Efterfølgende bemærkninger: Miljøorganisationer (specielt EIA) har kritiseret færingerne for vores fangst af grindehvaler, selv om denne videnskabeligt bevist er i fuld harmoni med naturens bæredygtighed.

Færingerne er ikke grindehvalens fjender, men det er tværtimod de store industrilande, så det ville være meget rimeligt, hvis organisationerne rettede kanonerne imod industrilandene

Jóannes Eidesgaard, MF

Svend Aulen takkaði fyrri fyrispurningin og lovaði at gera uppáftur meira vart við henda stóra trupulleika

Holm - ikki Brattaberg

I blaðnum í gjár høvdu vit ein greinastubba um Salku Valku, sum í hesum døgum hevur verið í Singapore. Í greininu høvdu vit mynd av eini ungari kvinnu, sum vit kallaðu Durita Brattaberg. Tað er ikki rætt. Fornavnið er rætt, men eftirnafnið er ikki. Durita eitur Holm til eftirnafn og vit biðja um umbering fyrri mistak okkara